

Irtiottoja

Kimmo syntyi vanhoillislestadiolaiseksi.
Teininä hän ymmärsi olevansa homo.
Nyt hän tietää, ettei voi olla molempia.

Teksti **Elina Järvinen** Kuvat **Elvi Rista**

Minä olen hyvä paimen. Teksti lukee isoin puisin kirjaimin saarnatuolissa. Vai pitäisikö sanoa puhujakokkeessa, sillä tämä ei ole kirkko.

Tämä on Rauhanyhdistyksen sali Helsingin Oulunkylässä. Tähän vanhoillislestadiolaiset kokoontuvat seuroihin neljä kertaa viikossa: keskiviikkoisin, lauantaisin ja kaksi kertaa sunnuntaisin. Pyhäillan ensimmäiset seurukset alkavat neljältä, toiset kuudelta.

Nyt kello on kuusi.

Kimmo ahtautuu pitkän penkkirivin keskelle istumaan. Siellä ovat ainoat vapaat paikat. Sali on aivan täynnä. Kuusisataa ihmistä.

Hänen viereensä istuu tuttu tyttö. Pitkä tukka, ei hiusväriä, ei korvakoruja eikä meikkiä. Lestadiolaiset eivät tälläydy. He eivät palvo ulkonäköä, vain Jumalaa.

Säestäjä aloittaa jo virren, mutta ”lämmittelyn” aikana voi vielä jutella.

Tyttö kysyy, miksi Kimmoa ei ole näkynyt seuroissa. Edelliskerrasta on pari viikkoa.

Iltavaroja, Kimmo vastaa. Mutta se ei ole koko totuus.

Kimmo avaa kännykkänsä. Hän on ladanut siihen kaikki virret ja Siionin laulut, vanhoillislestadiolaisten omat laulut.

Virsi 357. Kimmo laulaa reippaasti, hänellä on kuuluva ääni.

Saavu, Jeesus, suuri armontuoja.

Kimmo on käynyt seuroissa koko ikänsä. Kaksikymmentäkaksi vuotta.

Kun hän oli pieni, perhe pakkautui joka sunnuntai tila-autoon ja matkusti kuuden kilometrin päähän Rauhanyhdistykselle. Se oli tasakattoinen 1970-luvun talo. Lauantaisin oli nuorisoseurat tai nuortenilta.

Kimmon perhe asui pohjoisessa, pienessä kaupungissa. Kimmon mielestä liian pienessä.

Kotonakin pidettiin seuroja. Niitä sanottiin ompeluseuroiksi, vaikka enää harvat naiset kuuntelivat saarnaa kudin kädessään. Kimmo tykkäsi ompeluseuroista. Niissä järjestettiin arpajaiset, ja ne pidettiin kotona. Ei tarvinnut pukea ja ajaa toimitalolle. Lähteminen oli iso operaatio, sillä perhe oli suuri, yhdeksän lasta.

Kimmo oli yläasteella, kahdeksannella luokalla, kun koulussa alettiin puhua uudesta tv-sarjasta, *Salatuista elämästä*. Kaikki katsoivat sitä, paitsi lestadiolaiset. Lestadiolaisperheissä ei ole televisiota, koska tv-ohjelmat ovat ”kristillisten perusarvojen vastaisia”. Niissä näytetään seksiä ja väkivaltaa.

Kimmo alkoi käydä arki-iltaisin salaa naapurissa. Hän meni puoli kahdeksalta, koska tiesi, että naapurin poika katsoo sarjaa. Kimmo katsoi siinä samalla. Kotona hän luki internetistä juoniselostuksia.

Suurin osa Kimmon kavereista oli lestadiolaisia. Heille hän ei voinut kertoa, että katsoo televisiota. Eikä varsinkaan sitä, miksi katsoo.

Eräällä matematiikan tunnilla Kimmo sai käteensä pienen lapun. ”Mikä siulla on, kun oot niin hiljanen?” siinä luki. Viereisen pulpetin tyttö kysyi.

”Voinks mie kertoa siulle?” Kimmo kirjoitti.

”Joo voit”, kuului vastaus.

Kimmo pohti hetken, miten asiansa sanoisi. Sitten hän kirjoitti: ”Mie oon niinku Salkkareitten Kalle.”

Tv-sarjan Kalle Laitela oli ensimmäinen homo, jonka Kimmo tiesi. Ja naapuripulpetin tyttö oli ensimmäinen ihminen, joka sai tietää, että Kimmo on homo.

”Ei siinä mitään. Miulle sie oot ihan sama Kimmo”, tyttö vastasi. ▶

1. Ja kaksi enkeliä tulivat ehtoona Sodomaan, ja Lot istui Sodoman portissa: ja kuin hän näki heidät, nousi hän heitä vastaan, ja kumarsi kasvoilensa maahan. 2. Ja sanoi: katso, minun Herrani, poikettua teidän palvelanne huoneeseen yöksi, ja anta-kaat pestä jalkanne, ja aamulla vauhain noustuanne menette matkanoivat: ei suinkaan, vaan

3. Ja hän kovin vaati heitä, ja he poikkesivat hänen tykönsä, ja tulivat hänen huoneeseensa. Ja hän valmisti heille aterian, ja leipoi happamattomia leipiä, ja he söivät. 4. Ennenkuin he levätä panivat, tulivat kaupungin miehet, Sodomalaiset, nuoret ja vanhat: kaikki kansa joka kulmalta, ja piirettivät huoneen. 5. Ja huusivat Lotin, ja sanoivat hänelle: kussa ovat ne miehet, jotka sinun tykösi yöllä tulivat? tuo heitä meidän tykömme tutaksemme heitä. 6. Silloin Lot meni ulos heidän tykönsä oven eteen, ja sulki oven jälkeensä. 7. Ja sanoi: alkäätkä te, enkkaat veljeni, tehkö niin pahoin.

8. Katso, minulla on mitään tiedä: ne minä tuotan teille, tehkäät heille mitä te tahdotte: ainoastansa näille miehille alkäätkä mitään pahaa tehkö: sillä sentähden ovat he tulleet minun kattooni varjon ala. 9. Mutta he sanoivat: tule tänne. Ja sanoivat: tuleeko joku muu kalaiseksi, ja kuitenkin tahdotte kokonansa hallita? nyt, me teemme enemmän pahaa sinulle kuin heille: ja he tekivät suurella väkivallalla miehelle Lotille ylläköön, ja juoksivat oven sätkemään. 10. Niin miehet ojentivat kätensä ulos, ja tempasivat Lotin tykönsä huoneeseen, ja paiskasivat oven kiinni. 11. Ja miehet, kuin huoneen oven edessä olivat, istivat he sokeudella, pienet ja suuret, niin että he näyivät oven etseisoajansa.

Homous on synti. Kyllä Kimmo sen tiesi, vaikka siitä ei kotona varsinaisesti puhuttu. Ei tarvinnut. Se oli itsestään selvää.

Kun Kimmo varttuisi, hän etsisi itselleen vaimon, toisen uskovaisen. Ja kun hän lupaisi rakastaa vaimoaan ”aina kuolemaan asti”, hän myös tekisi niin. Jumalan edessä annettua lupausta ei petettäisi.

Tietenkin Kimmo ensin seurustelisi tytön kanssa, mutta seksi ei siihen kuuluisi. Se kuuluisi vasta avioliittoon. Ja ehkäisy ei kuuluisi avioliittoonkaan. *Herra lähettää kuoleman ja antaa elämän, vie alas Tuoneleen ja nostaa sieltä*, niin kuin Ensimmäisessä Samuelin kirjassa sanotaan.

Kimmo meni lukioon ja eli Jumalan sanan mukaan. Hän ei juonut keskiolutkännejä eikä kuunnellut *Mikanfaijan BMW:tä*, kuten muut teinit. Viinasta tulee paha meno ja maailman musiikista rauhaton. Niin Kimmo ajatteli.

Elämää ei ollut annettu viihtymistä varten. Maan päällä piti elää niin, että kuoleman jälkeen pääsisi taivaaseen. Jo pyhäkoulussa Kimmo oppi, että joskus tulee maailmanloppu ja sitten Jumala lukee tuomion. Uskova – eli lestadiolainen – pääsee taivaaseen, muut tuomitaan kadotukseen.

Jos luokka meni teatteriin, Kimmo jäi koululle. Kerran kouluun tuli baletti-ryhmä esittäytymään, ja Kimmokin meni katsomaan. Hän olisi halunnut harrastaa tanssia. Mutta hetken kuluttua opettaja haki hänet pois. ”Äitisi ja isäsi eivät välttämättä tykkää tästä.”

Silloin Kimmo vihoitteli vanhempilleen. ”Miksen mie voi mennä!” hän kapinoi vaikka tiesi vastauksen. Tanssi ei ole soveliasta uskonelämälle. Se ruokkii alkukantaisia viettejä.

Jokaisissa seuroissa Kimmo rukouli syntejään anteeksi, niin kuin lestadiolaisen kuuluu. Homous sinänsä

■ Helsingin Rauhanyhdistyksellä Oulunkylässä pidetään seurat neljä kertaa viikossa.

1. Ja kaikki enkelit tulivat ehtoona Sodoman, ja ei istui Sodoman portissa: ja kuin hän näki heikot, nousi hän heitä vastaan, ja kumarsi kasvotellen maahan. 2. Ja sanoi: kaiso, minun Herrani, poika kukaan teidän palvelinne huoneeseen yöksi, ja antakaa peitto jalkanne, ja ommalla vartain nostuamme menette matkaan. Ja he sanoivat: ei voinakaan, omm karkulla me jotta pidämme. 3. Ja hän kavin ommi heitä, ja he poikasivat hänen tykönsä, ja tulivat hänen huoneeseensa. Ja hän valmisti heille aterian, ja leipoi happamattomia leipiä, ja he söivät. JJ. 4. Ennenkuin he leivitä pariivat, tulivat kaupungin miehet, Sodoma-laiset, ja vaukansa joka kullmilla, ja piiritivät huoneen. 5. Ja huusivat Lottin, ja sanoivat hänelle: kussa ovat ne miehet, jotka sinun tykösi göllä tulivat? mo melkään tyköimme 6. Silloin Lotteen, ja suli roikasat ovelten, kaikki tyttärät, jona tuolan talle, tanso näille miehille sentäiden ovat he ala. 7. Mutta he sanoivat: me teemme enemmän pahaa sinulle kuin heille: ja he tekivät suurella väkivalloilla miehille Lotille yllätyksen, ja huokasivat oven särkeämään. 10. Niin miehet ovensivat häntä ulos, ja temposivat Lotin tykönsä huoneeseen, ja palasivat oven kiinni. 11. Ja miehet, kuin huoneen oven edessä olivat, löivät he soikeudella, pienet ja suuret, niin että he vägyivät oven eteis-sänöä.

Jo pyhäkoulussa Kimmo oppi, että joskus tulee maailmanloppu ja sitten Jumala lukee tuomion.

ei tehnyt hänestä syntistä mutta ajatuskin ”homoseksuaalisesta käyttäytymisestä” teki. Saati sitten teko. Niin sanoo vanhoillislestadiolaisen liikkeen johtokunta.

Homoseksuaalinen käyttäytyminen on siivettömyyttä ja sellaisenaan synti.

Jokainen on velvollinen pidättäytymään sen toteuttamisesta.

Ja kun johtokunta nimittää heteroseksuaalisuutta ”terveeksi sukupuolivietik-

si”, homoseksuaalisuuden täytyy sitten olla se sairas.

Kimmo ei ollut mielestään sairas, eikä edes epänormaali. Hän oli homo – ja lestadiolainen. Mutta se vaan ei käy.

Hän ei tiennyt, mitä tehdä. Vaihtoehdot olivat nämä:

Elää uskossa ja ikuisessa selibaatissa.

Solmia kulissiavioliitto ja harrastaa sivusuhteita.

Tunnustaa homous ja kieltää usko. Seitsemän vuotta Kimmo mietti. Kävi seuroissa, rukoili ja sai syntinsä anteeksi, ”Jeesuksen nimessä ja veressä”. Sitten hän teki päätöksensä.

Teksti oli ollut valmiina kaksi viikkoa. Se alkoi: *Parempi kärsiä totuuden takia kuin tulla palkituksi valheesta.* Äiti sai sähköpostin ystävänpäivänä 2006.

Kimmo oli juuri muuttanut Helsinkiin. Hän oli halunnut pois pikkukaupungista, etelään. Ja mieluiten paikkaan, jossa ei asuisi paljon tuttuja. Mutta sellaista kaupunkia ei taida Suomesta löytyä.

Lestadiolainen yhteisö on iso ja tiivis. Sana kulkee. Helsingissä oli tiedetty heti, että Kimmo on muuttanut. Hänet oli toivotettu tervetulleeksi, jo ensimmäisenä iltana lestadiolaisnuoret olivat kutsuneet kylään. ▶

Kimmo oli aloittanut työt laitoskeittiössä ja viihtyi. Hän kävi tanssitunneilla yksityiskoulussa Sörnäisissä. Kuntosalilla hän oli tutustunut mukavaan mieheen.

Nyt oli vihdoinkin aika kertoa.

Mutta elämässä on tehtävä päätöksiä, niitä on monia. Toiset taistelevat itsensä kanssa uravalinnasta tai asuinpaikkakunnasta. Minä taistelen, tai pitäisikö alkaa jo kirjoittaa taistelini, kumman osan minua haluan elää.

Olen aina tiennyt olevani ”epänormaali” vaikken itsessäni näe mitään epänormaalia. Miten voin olla epänormaali, jos olen pienestä asti tiennyt olevani homo.

Kirje oli perusteellinen, tulostettuna puolitoista liuskaa.

Ymmärrän uskon merkityksen, myös sen, miten sitä tarjotaan niille, kenelle Jumala antaa sanansa aueta. Usko ei ole itsestään selvyys. Olen monta vuotta kamppailut näiden kahden välillä. Enkä voi elää kaksoiselämää enkä jaksa sitä enää.

On helpompi jättää toinen, ja niistä se mikä ei ole luonteessa kiinni, eli usko. Se on sydämessä, mutta tunteet on luonteessa, aivoissa ja sydämessä.

Seuraavana iltana kotoa soitettiin. Puhelimessa oli isä.

”Olit laittanu sähköpostia... Sano, että tämä ei ole totta, että tämä on pahaa unta.”

Isä itki ja vähän huusikin.

”Nyt tulet pois sieltä Helsingistä, tulet kotia, etsitään sulle täältä töitä.”

Kimmo yritti sanoa, ettei se häntä toiseksi muuttaisi. Mutta keskustelusta ei tullut mitään.

Sisarukset alkoivat soitella, ja muutkin. Mitä tämä on? Miksi? Tiedäthän sinä, että se ei ole oikein!

Kimmo tiesi, että reaktio olisi vahva, mutta että tällainen... Kahden viikon kuluttua hän taipui. Hän sanoi lestadiolaisille ystävilleen, että haluaa uskoa syntinsä anteeksi. Hän teki parannuksen.

Oulunkylässä vihmoa hyytävää vettä. Sunnuntai-illan seurat ovat ohi, Kimmo odottaa bussia Kirkkoherantien pysäkillä. 65A vie Helsingin kes-

■ **Kimmo ”teki parannuksen” kaksi vuotta sitten. Sen jälkeen hän on käynyt seuroissa silloin tällöin.**

Kimmo pelkää hankalia kysymyksiä ja valehtelee koko ajan. Perheelle, ystäville, itselleen.

kustaan. Lestadiolaiset kutsuvat sitä seurabussiksi.

Palelee. Kimmo on vetänyt anorakin vetoketjun leukaan asti.

Siitä on nyt melkein kaksi vuotta, kun Kimmo ”teki parannuksen”. Hän käy seuroissa silloin tällöin, laulaa virret, kuuntelee saarnat, lukee rukoukset. Tervehtii tuttaviaan, kuten lestadiolaiset tapaavat. *Jumalan terve. Jumalan rauhaan.*

Hän pelkää hankalia kysymyksiä ja valehtelee koko ajan. Kaveripiirille, vanhemmille, sisaruksille, työkavereille, itselleen.

”Toisille sanon, että viikonloppu oli kiva, poikakaveri oli käymässä. Toisille, että oon ollut vähän kipeä, en päässyt seuroihin.”

”Olo on raskas.”

Hän haluaisi olla rehellinen ystävilleen ja suvulleen mutta ei uskalla. Hän haluaisi keskustella tilanteestaan uskonveljiensä

kanssa, mutta se on vaikeaa. Hän lähetti sähköposteja vanhoillislestadiolaisuuden keskusjärjestöön, Suomen Rauhan-yhdistysten Keskusyhdistykseen, mutta vastaukset olivat jyrkkiä, sikäli kuin niitä edes tuli.

Syksyllä hän kirjoitti sanomalehden yleisönosastolle.

Ihmettelen kovin, että tämä asia on niin vaiettu vanhoillislestadiolaisuudessa. Heil-

lä ei ole mitään halua auttaa homoseksuaaleja, jotka ovat syntyneet ja kasvaneet heidän yhteisössään. He haluavat tuomita syntiseksi, jos kertoo olevansa homo tai kehottavat kieltämään itsensä.

Teksti julkaistiin, mutta avointa keskustelua ei syntynyt. Kimmo oli pettynyt. Ehkä hän oli toivonutkin vähän liikaa.

Lestadiolainen liike varoo julkisuutta, sillä se pelkää vääristelyä ja lioittelua. Epä- ▶

Parisuhdelaki on hankala koko luterilaiselle kirkolle.

luuloon on syynsä, ja yksi niistä on 1970-luvun myrsky.

1960-luvulla liike alkoi pitää "hoitokouksia". Suomi muuttui ja maallistui – väki muutti kaupunkiin, nuoriso kapinoi, keskiolut tuli kauppoihin ja seksivalistus kouluihin. Näitä "uuden maailmanmenon vaaroja" hoitokokouksissa oli tarkoitus käsitellä, ajatus oli vilpitön. Mutta paikoin kouksista tuli kärjäsaleja, joissa paikalliset johtomiehet tuomitsivat kuulijoitaan. Monet tekivät parannuksia, vaikka eivät välttämättä edes tienneet miksi.

1970-luvun lopulla tiedotusvälineet alkoivat kirjoittaa hoitokokouksista. Ne syyttivät liikettä painostuksesta, jopa henkisestä väkivallasta. Vaikka jutut olivat hurjia, osin perätömiäkin, liikkeen johto ei kommentoinut tai oikonut niitä. Se oli vaiti – koska sillä oli huonoja kokemuksia tiedotusvälineistä. Tilanne kärjistyi niin, että arkipiispa puuttui asiaan. Lestadiolaisjohto sai pyytää suvaitsevuuksia ja vakuuttaa, että liike haluaa yhä kuulua luterilaiseen kirkkoon. Samalla liike toteasi, että tiedottamisen linjaa on muutettava. On osallistuttava keskusteluun.

Näistä vaiheista Kimmo on tietenkin kuulut, mutta se ei hänen pettymystään poista.

"Miksei tästä voi kunnolla keskustella? Kun asiasta ei puhuta, voidaan ajatella, että sitä ei ole", hän sanoo.

"Se ajatusmaailma on niin vanha. Se on sieltä Pajalasta."

Pohjois-Ruotsin Pajalasta, jossa muuan **Lars Levi Laestadius** oli kirkkoherrana 1800-luvun puolivälissä.

Seurabussi kaartaa pysäkillä, ja Kimmo nousee kyytiin. Tietämättä sitä, että Oulunkylään hän ei vähään aikaan palaa. Jos ikinä.

Olavi Voitonon suostuu tapaamiseen. Ei ehkä mielellään, mutta kuitenkin.

Hän ottaa vastaan yhdistyksen konttorissa Oulun keskustassa. Harmaa betonitalo valtakadun sisäpihalla, toinen kerros.

Voittonen on vanhoillislestadiolaisten nokkamies, tarkasti sanoen Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistyksen johtokunnan puheenjohtaja. Hän on Oulujoen

seurakunnan entinen kappalainen, vastikään eläkkeelle jäänyt mies.

Tapaamisen aiheesta on puhuttu vain ylimalkaisesti. Lestadiolaisuus nyt, vahvuudet ja haasteet. *Helsingin Sanomissa* on juuri kirjoitettu lestadiolaisten elämäntavoista.

Silti Voitonon tietää tarkalleen, mistä on kysymys.

"Onko nyt kyse henkilöstä, joka on kääntynyt lehtenne puoleen?"

Hänen ei pitäisi tietää tästä. Kenenkään ei pitäisi tietää tästä.

Mutta Voitonon tietää. "Kyllä täälläkin puhutaan."

Hän nielee lievän ärtymyksensä ja selittää kohteliaasti, miksi lestadiolainen liike ei hyväksy homoseksuaalisuutta.

"Niin Vanhan kuin Uuden testamentin näkemys ilmiöön on se, että sitä ei hyväksytä. Mutta painottaisin sitä, että meidän asenteemme ihmiseen on hyväksyvä. Voi olla taipumus, mutta sitä täytyy hillitä. *Raamattu* käyttää esimerkiksi Hengen hedelmässä sellaista käsitettä kuin itsehillintä."

Homo ei siis saa solmia parisuhdetta, koskaan. Onko se sitten inhimillistä?

"Joo, ihmissuhteissa on eri tasoja. Ystävyysuhde voi olla."

Homot voivat kuitenkin rekisteröidä parisuhteensa, mennä ikään kuin naimisiin. Laki on sallinut sen jo kuusi vuotta.

"Kyllä, valitettavasti... Mutta ei se avioliittoa salli!"

Parisuhdelaki on hankala koko evankelis-luterilaiselle kirkolle. Virallisesti kirkko on samaa mieltä kuin Olavi Voitonon: ihmistä ei tuomita, mutta teko tuomitaan. Piispat määrittelivät kannan vuonna 1984. Mutta silloin ei jouduttu miettimään käytännön tilanteita. Mitä sanotaan pariskunnalle, joka haluaa lailliselle liitolleen myös kirkon siunauksen? Käännytetäänkö ovelta?

Sitä pohtii nyt kirkon parisuhdetyöryhmä. Se tekee työtään vielä vuoden, siitä jatkavat piispa kokous ja kirkolliskokous.

Ainakin pari vuotta keikutaan siis kuten nyt. Periaatteessa liittoja ei siunata, kirkkokäsikirjassa ei edes ole sellaista kaavaa. Mutta käytännössä monet papit siunaavat, omantuntonsa vuoksi, tavalla tai toisella.

Se ei miellytä Olavi Voittosta.

"Luterilainen kirkko on luopumassa perinteestään", hän sanoo. "Ja me joudumme tässä silmätikuksi, niin kuin monessa muussakin asiassa."

Hän on järkähtämätön. Keskusyhdistys on vuosikokouksessaan puhunut asiasta ja "hyväksynyt tiettyjä kannanilmaisuja". Niissä pysytään.

"Me rukoilemme, että tällainen henkilö voisi Jumalan armon voimin vapautua taipumuksestaan. Näitäkin esimerkkejä on", hän sanoo.

Julkisen keskustelun tarpeesta Voitonon ei ole niin varma. Hänen mukaansa homoudessa on "erilaisia asteita". Siksi on varottava, ettei "piilevän homoseksuaalisuuden kantajaa yllytetäisi".

"Väärä keskustelu voi olla valtava sysäys murrosikäiselle pojalle, joka etsii seksuaalista identiteettiään", hän sanoo.

"Mutta keskustelulla voidaan tukea myös toiseen suuntaan. Meidän pitää muistaa, kuinka lyhyt aika on siitä, kun yllytys tähän oli rikos. Kyllä sillekin on omat perusteensa olleet."

Tämä keskustelu alkaa olla käyty.

"Tietysti toivon, ettei koko pääjuttu ole jotain homoseksuaalisuutta", Voitonon sanoo vielä. Hän katsoo kelloaan. "Tässä on kuitenkin keskusteltu paljon muustakin ja vain pieni hetki siitä."

Hän tarttuu termospulloon ja kaataa kupilliset, "väsymyskahvit".

Yhtä järkähtämätön mies on **Martti Nissinen**.

Hän on teologian tohtori ja Helsingin yliopiston professori. Hänen erikoisalansa on eksegetiikka, tieteellinen raamatuntutkimus.

Nissinen on sitä mieltä, ettei Raamattu sano homoseksuaalisuudesta mitään.

Miten niin "ei sano mitään"? Onhan Raamatussa viisi kuusi kohtaa, joissa puhutaan miesten kanssa makaavista miehistä.

"No, katsotaan", Nissinen sanoo ja ottaa kirjan työpöydältään. Hänen painoksensa ovat alkukielisiä, Vanha testamentti hepreaa, Uusi testamentti kreikkaa.

Ensimmäinen Mooseksen kirja, 19. luku, kertomus Sodoman pahuudesta.

Sodoman kaupunkiin saapuu kolme miestä, enkeliä. Loot tarjoaa heille yösjän. Illalla Lootin talon eteen kerääntyvät kaikki kaupungin miehet. He huutavat Lootille. *"Missä ovat ne miehet, jotka tulivat tänä iltana luoksesi? Tuo heidät tänne, me haluamme maata heidät!"*

"Hyvät miehet, älkää sentään tehkö niin paha tekoa", vastaa Loot ja tarjoaa miehille kahta tyttärtään.

Eikö tässä puhuta homoseksuaalisuudesta, ihan suoraan? Ei, sanoo Nissinen ja esittää muutaman kysymyksen.

"Kaikki Sodoman kaupungin miehet olisivat siis homoja, koko miespuolinen väestö? Olisiko sellainen skenaario millään tavalla mahdollinen? Ja miksi he kaikki haluaisivat näitä Lootin taloon tulleita miehiä? Ovatko vieraat kerta kaikkiaan niin komeita, että heitä on saatava? Eikä Loot poloinen sen vertaa tiedä kaupungin miesten suuntautumisesta, että tyrkyttää heille tyttäriään!"

Kyse on vallasta, hierarkiasta, Nissinen sanoo. Siitä, kuka määrää. Loot, itsekin muualta tullut, kutsuu luokseen vieraita. Nämä muukalaiset ovat uhka, heitä on nöyryytettävä. Eikä mitään häpeällisempää ole kuin miehen raiskaama mies. Loot yrittää tarjota korvikkeeksi tyttäriään, sillä "vieraan kunnia on isännän kunnia".

Entäs muut kohdat sitten? Kolmas Moosesksen kirja, luvut 18 ja 20. Kirje roomalaisille, 1. luku. Ensimmäinen kirje korinttilaisille, 6. luku.

Nissinen selittää jokaisen jaheen. Patriarkaaliset perhe-suhteet, yhteiskunnalliset valtasuhteet, väärän jumalan palveleminen, huoraaminen...

"Homoseksuaalisuus on vasta meidän aikamme kysymys. Aina on ollut samaan sukupuoleen suuntautuneita ihmisiä, ja heitä on siedetty sen mukaan kuin yhteisöjen roolimallit ovat sallineet. Homoseksuaalisuuden käsite keksittiin 1800-luvun lopulla. Vasta silloin syntyi ajatus, että seksuaalinen suuntautuminen on yksilöllinen ominaisuus."

Juuri siinä on ongelma, Nissinen sanoo. Raamatusta yritetään löytää vastauksia, joita siellä ei ole. "Kirurgisesti poimitaan jakeita ja irrotetaan ne asiayhteydestään."

Hän panee nahkakantiset kirjat kiinni. Ja ihmettelee. Miten homot, "pienen pieni vähemmistö", nousee niin tärkeäksi kysymykseksi, että kokonaiset kirkkokunnat repeävät.

"Kauhu on syvemmällä", hän sanoo.

"Ajatellaan, että tässä katoavat viimeisetkin perinteisen, patriarkaalisen yhteiskunnan tuntomerkit. Se pelottaa ja ahdistaa."

Muttei Nissistä. Hän muistuttaa, mikä lopulta on Raamatun suurin huoli. Miltä se haluaa kiihvaimmin ihmistä varjella?

Yksinäisyydeltä.

Kimmo istuu nepalilaisessa ravintolassa Helsingin Katajanokalla ja syö Sun Kosi Kukhuraa, broileria tuhdisa tomaattikastikkeessa. Juomalasissa on vettä, niin kuin aina.

Vieressä istuu **Jussi** ja vastapäätä **Harri**. Hekin ovat lestadiolaisia, ja homoja.

Jussi tosin kielsi uskonsa kaksi vuotta sitten. Hän asuu nyt avoliitossa Vantaalla. Väliä äitiin ovat kunnossa, mutta isän kanssa on vaikeampaa.

Harri on juuri ollut puhuttelussa. Hänen poikaystävänsä sukulainen oli kannelut suhteesta paikallisille lestadiolaisille, ja Harri pyydettiin puhutteluun. Hänelle ilmoitettiin, ettei häntä enää voida pitää uskovaishenkisenä eikä hän voi osallistua talkootyöhön.

"Jos en tällaisena kelpaa, niin sama mulle. Jos mua ei seurakunnassa ja sen tehtävissä hyväksytä, pärjään kyllä ilmaskin", Harri sanoo. Ääni on kitkerä.

Harri ei ole ker-

tonut itsestään vanhemmilleen mutta parhaille ystävilleen on. He hyväksyvät Harrin suhteen, vaikka ovat lestadiolaisia.

"Kadehdittavaa", sanoo Kimmo.

Hän on väsynyt. Ja vähän jännittynekin.

Kolme päivää sitten hän kertoi isoveljelleen, että elää miehen kanssa. Että tilanne on nyt tämä. Veli järkyttyi, vaikka ei tietä mikään uutinen voinut olla.

Seuraavana päivänä Kimmo puhui isän kanssa puhelimesta, ja kohta hän näkee äidin. Äiti on matkalla Helsinkiin, risteilylle. Hän tapaa Kimmon satamassa.

Kimmo ei ole enää vanhoillislestadiolainen. Ei ole, koska ei voi olla. Hän ei mene seuroihin, mutta niitä voi kuunnella netistä. Niin hän aikoo tehdä, vaikka ei tarkalleen tiedä, mihin uskoo. Jos uskoo niin kuin ennen, uskoo olevansa matkalla kadotukseen.

Miten tässä nyt käy?

Sitä Kimmo ei ajattele. Ei kannata.

Jumala sen loppupeleissä päättää. **SK**

Kimmo, Jussi ja Harri eivät ole haastateltavien oikeat nimet.

Lähteenä käytetty myös Jani Alatalon tutkimusta Kohti avoimuutta, vanhoillislestadiolaiset ja julkisuus (2007).

1. **Kaksi enkeliä tuloon, ja Lot istui Sodoman portissa: ja kuin vastaan, ja kumarsi kasvoilleana Herrani, poikettaa teidän palvelianne kanna, ja naamulla varhain noustuanne kaan, vaan kadulla me yötä pidämme. 3. Ennenkuin he levätä panivat, tulivat kaupungin miehet, Sodomalaiset, nuoret ja vanhat: kaikki kansa joka kulmalta, ja piirettivät huoneen. 5. Ja huusivat Lotin, ja sanoivat hänelle: kussa ovat ne miehet, jotka sinun tykösi yöllä tulivat? tuo heitä meidän tykömme tutaksemme heitä. 6. Silloin Lot meni ulos heidän tykönsä oven eteen, ja sulki oven jälkeensä. 7. Ja sanoi: älkää te, rakkaat veljeni, tehkö niin pahoin. 8. Katso, minulla on kaksi tyttärtä, jotka ei vielä miehestä mitään tiedä: ne minä tuotan teille, tehkää heille mitä te tahdotte: ainoastansa näille miehille älkää mitään paha tehkö; sillä sentähden ovat he tulleet minun katonni varjon ala. 9. Mutta he sanoivat: tule tänne. Ja sanoivat: tuleeko joku muukalaiseksi, ja kuitenkin tahtoo kokonansa hallita? nyt, me teemme enemmän paha sinulle kuin heille: ja he tekivät suurella väkivallalla miehelle Lotille ylläkön, ja juoksivat ovea särkemään. 10. Niin miehet ojensivat kätensä ulos, ja tempasivat Lotin tykönsä huoneeseen, ja paiskasivat oven kiinni. 11. Ja miehet, kuin huoneen oven edessä olivat, löivät he sokeudella, pienet ja suuret, niin että he väsyivät ovea etseissäänsä.**